

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Bekir Bozdağ* tarafından Anayasanın 98' inci ve TBMM İçtüzüğünün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Dirayet Dilan Taşdemir

Ağrı Milletvekili

5 Nisan 2020 tarihinde İnfaz Paketi'ndeki 5275 sayılı "Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı hakkındaki Kanun'da "Hükümlülerin değerlendirilmesi ve iyi hâlin belirlenmesi" maddesindeki değişiklikten 8 ay sonra 29 Aralık'ta yayınlanan yönetmelik ile mahpusların tahlieleri konusunda Cezaevi İdare ve Gözlem Kurumları'nın yetkileri genişletildi.

İnsan haklarına, Anayasaya, uluslararası sözleşmelere ve Anayasa'da belirlenen eşitlik ilkesine aykırı olan bu düzenleme ile onlarca mahpus "iyi halli olunmadığı" gerekçesiyle, serbest bırakılma hakkından mahrum bırakılmaktadır. İdare ve Gözlem kurulları tarafından sübjektif, hukuki dayanaktan yoksun, keyfi kararlar ile temel hak ve özgürlükleri ilgilendiren bir konuda, adeta bir mahkeme gibi hareket eder hale gelmiştir.

Bu uygulamanın mağdurlarından biri de Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde olan Jiyan Ateş adındaki mahpusun cezası 27 Ekim 2021 tarihinde bitmiş ancak gözlem kurulu tarafından çeşitli gerekçelerle tahliyesi ertelenmiştir. Gerekçe olarak, mahpusun gardiyanlara arama esnasında işlerini zorlaştırması, faaliyetlere katılmaması ve dezenfekteyi gerek görmemesi gösterilmiştir. Oysa ailenin tarafıma aktardığı bilgiye göre; koşullara sık sık dezenfek sıkılmasına Jiyan'ın karşı çıkmadığını çünkü kendi sağlığı için önemsedğini, faaliyetler konusunda ise pandemiden beri cezaevlerinde sosyal aktivitelerin kaldırıldığını dolayısıyla öne sürülen gerekçenin doğru olmadığını, aramalarda hiçbir zorluk çıkarmadığını zira zorlaştırma varsa tutanaklara kaydedildiğini ancak böyle bir tutanağın olmadığı belirtilmiştir. Yine ailenin aktarıma göre, gardiyanlar tarafından Jiyan Ateş'e "Üç aydan bir yıla kadar tahliyenizi erteleme hakkımız var." şeklinde tehditkâr sözler denildiği iddia edilmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Mahpusların tahliyeleri konusunda Cezaevi İdare ve Gözlem Kurumları'nın yetkilerinin yönetmeliklerle genişletilmesinin nedeni nedir? Bu yasal düzenleme hangi hukuki ihtiyaçtan doğmuştur?
- 2- Cezaevi İdare ve Gözlem Kurumları'nın yönetmelikle ile genişletilmiş yetkilerini kötüye kullanmadığını ve siyasi saikle karar vermediğine ilişkin sorumluluk alıyor musunuz?
- 3- Cezaevi İdare ve Gözlem Kurumları'nın mevzuat kapsamında "iyi halli" olmadıkları gerekçesi ile tahliye etmeyen toplam mahpus sayısı kaçtır? Bunlardan kaç tutuklu kaç hükümlüdür?
- 4- Söz konusu kanundan yararlanarak serbest bırakılan mahpus sayısı kaçtır? Buna göre serbest bırakılanların işlemiş oldukları suç türleri nedir?
- 5- Jiyan Ateş adındaki mahpusun cezası 27 Ekim 2021 tarihinde bitmiş ancak gözlem kurulu tarafından tahliyesinin ertelenmesinin hukuki gerekçesi nedir?
- 6- Jiyan Ateş'in tahliye edilmemesine gerekçe olarak gösterilen; "gardiyanlara arama esnasında işlerini zorlaştırma, faaliyetlere katılmama ve dezenfekteyi gerek görmeme" türündeki sebeplerin mahpusu özgürlüğünden yoksun bıraktıracak kadar ağır bir suç mudur? Bu tür hak ihlallerinin giderilmesine yönelik Bakanlığınızın bir çalışması bulunmakta mıdır?
- 7- Cezaevi gözlem kurullarının mahpusların tahliyelerini engelleyen kararlarını ve değerlendirmelerinin hukuka uygunluğunu denetleyecek bir merci var mıdır? Varsa bunlar hangileridir? Bu merciler, söz konusu yönetmelikten kaynaklı hak ihlallerine ilişkin bir çalışması var mıdır?